

СЛУЖБЕНИ ВОЈНИ ЛИСТ

БРОЈ 9

Београд, 20. март 2018.

ГОДИНА СХХХVII

Цена овог броја је 162 динара
Годишња претплата је 5.658 динара

74.

На основу члана 14. став 2. тачка 46) и став 3. Закона о одбрани („Службени гласник РС“, бр. 116/07, 88/09, 88/09 – др. закон, 104/09 – др. закон и 10/15) и чл. 18. и 26. Закона о заштити од пожара („Службени гласник РС“, бр. 111/09 и 20/15), министар одбране доноси

П Р А В И Л Н И К О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ПРАВИЛНИКА О ЗАШТИТИ ОД ПОЖАРА У МИНИСТАРСТВУ ОДБРАНЕ И ВОЈСЦИ СРБИЈЕ

Члан 1.

У Правилнику о заштити од пожара у Министарству одбране и Војсци Србије („Службени војни лист“, број 1/15), у члану 2. тачка 2) мења се и гласи:

„2) **ватрогасне јединице на територији** јесу ватрогасне јединице локалне самоуправе, ватрогасне јединице правних лица сврстаних у прву категорију угрожености од пожара, као и добровољне ватрогасне јединице;“.

После тачке 2) додаје се тачка 2а), која гласи:

„2а) **ватрогасно-спасилачке јединице Министарства унутрашњих послова** јесу снаге заштите и спасавања у Републици Србији у складу са посебним законом и реагују у акцијама усмереним на елиминисању појава несрећа, спасавања угроженог становништва и материјалних добара и отклањања последица пожара, елементарних непогода и других несрећа;“.

После тачке 4) додаје се тачка 4а), која гласи:

„4а) **горива течност** је течност чија је тачка паљења већа од 60°C, а мања или једнака 100°C, а не може се класификовати у категорију три запаљиве течности у складу са законом којим се уређује претакање, складиштење, држање и промет запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова;“.

Тачка 5) мења се и гласи:

„5) **експлозија** је процес наглог сагоревања који настаје као последица употребе запаљивих течности, запаљивих гасова и осталих горивих материја које са ваздухом могу створити експлозивну смешу експлозивних материја праћену ударним таласом притиска продуката сагоревања и порастом температуре, којим се угрожавају живот и здравље људи и материјална добра;“.

После тачке 5) додаје се тачка 5а), која гласи:

„5а) **запаљиве течности** су течности чије су тачке паљења једнаке или ниже од 60°C и класификују се у једну од три категорије опасности у складу са законом којим се уређује претакање, складиштење, држање и промет запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова;“.

Тачка 8) мења се и гласи:

„8) **лице за заштиту од пожара** јесте стручно лице одговарајућег степена стручне спреме на формацијском или радном месту референта за заштиту од пожара или референта за безбедност и здравље на раду, заштиту животне средине и заштиту од пожара (референта за заштиту ресурса) односно лице које обавља послове заштите од пожара у складу са упутством о унутрашњој организацији и раду;“.

После тачке 9) додаје се тачка 9а), која гласи:

„9а) **пожар** је процес неконтролисаног сагоревања којим се угрожавају живот и здравље људи, материјална добра и животна средина;“.

Члан 2.

У члану 9. додаје се став 2, који гласи:

„Категоризација објеката, делатности и земљишта у Министарству одбране и Војсци Србије врши се искључиво у складу са прописом којим се прописује основи, мерила и услови за категоризацију објеката, делатности и земљишта према угрожености од пожара.“

Члан 3.

Члан 10. мења се и гласи:

„Члан 10.

Надлежни старешина или руководиоца образује комисију за категоризацију објеката делатности и земљишта према категорији угрожености од пожара.

Категоризација објеката, делатности и земљишта из става 1. овог члана обавезно садржи и закључак са дефинисаном категоријом угрожености од пожара целокупног војног комплекса односно војног објекта са потписом свих чланова комисије који су извршили категоризацију и потписом надлежног старешине или руководиоца.

Приликом промене елемената на основу којих је извршено разврставање у категорије угрожености од пожара обавезно се врши ажурирање категоризације објеката, делатности и земљишта.

На категоризацију објеката, делатности и земљишта из става 1. овог члана, надлежни старешина или руководиоца прибавља сагласност претпостављеног.“

Члан 4.

Члан 13. мења се и гласи:

„Члан 13.

Надлежни старешина или руководиоца у чијој се одговорности налазе објекти у обавези је да:

1) организује спровођење превентивних мера заштите од пожара, обезбеди технички опремљену и обучену формацијску војну ватрогасну јединицу са потребним бројем ватрогасаца и обезбеди адекватну опрему и уређаје за гашење пожара – за објекте разврстане у прву категорију угрожености од пожара;

2) организује спровођење превентивних мера заштите од пожара и стално дежурство са потребним бројем лица стручно оспособљених за спровођење мера заштите од пожара и обезбеди адекватну опрему и уређаје за гашење пожара – за објекте разврстане у другу категорију угрожености од пожара;

3) организује спровођење превентивних мера заштите од пожара са потребним бројем лица стручно оспособљених за спровођење мера заштите од пожара и обезбеди адекватну опрему и уређаје за гашење пожара – за објекте разврстане у трећу категорију угрожености од пожара.“

Члан 5.

У члану 15. у тачки 6) тачка се замењује тачком и запетом и додаје се тачка 7), која гласи:

„7) прорачун максималног броја људи који се могу безбедно евакуисати из објекта.“

Члан 6.

У члану 23. ст. 4. и 5. мењају се и гласе:

„Субјекти заштите од пожара израђују:

1) извод из плана заштите од пожара за војне објекте у којима стално бораве људи, за издвојене војне објекте и просторе са високим пожарним оптерећењем;

2) план евакуације и упутства за поступање у случају пожара.

Извод из плана заштите од пожара, план евакуације и упутства за поступање у случају пожара морају бити истакнути на видном месту.“

Члан 7.

У члану 25. став 1. тачка 3) мења се и гласи:

„3) Евиденцију ватрогасне опреме и средстава за гашење пожара (Образац 3);“

Члан 8.

У члану 26. став 5. мења се и гласи:

„Командант војног комплекса у којем је размештено више команди, јединица и установа Војске Србије или организационих јединица Министарства одбране, својим наређењем формира координациони стручни тим који чине лица која обављају послове безбедности и здравља на раду, заштите животне средине и заштите од пожара и, по потреби, друга стручна лица ради заједничког рада у спровођењу мера безбедности и здравља на раду, заштите животне средине и заштите од пожара и експлозије.“

Члан 9.

После члана 26. додаје се члан 26а, који гласи:

„Члан 26а

Субјекти заштите од пожара у обавези су да пре почетка периода повишених температура ваздуха изврше ванредну контролу предузетих превентивних мера заштите од пожара са тежиштем на објектима и просторима са високим и повећаним ризиком од избијања пожара.

Након реализоване ванредне контроле из става 1. овог члана отклањају се уочени недостаци, врши допунска процена угрожености од пожара објеката, делатности и земљишта у својој надлежности, одређује довољан број лица за заштиту од пожара и ажурирају планови заштите од пожара у складу са овим правилником.“

Члан 10.

Члан 28. мења се и гласи:

„Члан 28.

Организациона јединица Министарства одбране у чијој надлежности су послови заштите од пожара:

- 1) израђује предлоге нормативних аката којима се уређују послови заштите од пожара у Министарству одбране и Војсци Србије;
- 2) прати стање и пројектовање развоја у области заштите од пожара у Министарству одбране;
- 3) израђује предлоге норматива и критеријума у области заштите од пожара у Министарству одбране;
- 4) израђује усмерења за планирање и програмирање из домена заштите од пожара, пружа стручну помоћ носиоцима програма, програмских активности и пројеката у изради нацрта програма, програмских активности и пројеката и контролише усаглашеност нацрта програма са усмерењима за планирање и програмирање из свог домена;
- 5) води преглед радних и формацијских места на којима се обављају послови из области заштите од пожара;
- 6) даје предлог мишљења у поступку припреме предлога измена формацијских места на којима се обављају послови заштите од пожара;
- 7) прати промену републичких прописа и стандарда у области заштите од пожара, као и мишљења надлежних републичких органа за њихову примену;
- 8) припрема стручна мишљења у вези са применом закона и других аката из области заштите од пожара;
- 9) врши анализу функционисања заштите од пожара у Министарству одбране и предлаже мере за унапређење стања;
- 10) пружа стручну помоћ организационим јединицама Министарства одбране давањем одговарајућих усмерења у вези са применом мера заштите од пожара и прописа из наведене области у Министарству одбране;
- 11) предлаже номенклатурну обраду ватрогасне опреме и средстава за гашење пожара;
- 12) утврђује поступак категоризације војних објеката у категорије угрожености од пожара;
- 13) учествује у планирању и обезбеђивању ратне материјалне резерве средстава за гашење пожара;
- 14) води евиденцију ватрогасне опреме и средстава за гашење пожара, евиденцију о војним ватрогасним јединицама и евиденцију о пожарима, у складу са прописима којима се уређује заштита од пожара;
- 15) обавља и друге послове из области заштите од пожара у оквиру својих надлежности.“

Члан 11.

У члану 29. тач. 5) и 6) бришу се.

Члан 12.

Члан 33. мења се и гласи:

„Члан 33.

Стручне послове заштите од пожара у Министарству одбране и Војсци Србије обавља лице за заштиту од пожара. За лице за заштиту од пожара може се одредити:

- 1) професионални припадник Војске Србије и запослени у Министарству одбране са најмање завршеним студијама првог степена високог образовања из одговарајуће научне односно стручне области у оквиру образовно-научног поља техничко-технолошких наука и природно-математичких наука;

2) професионални припадник Војске Србије и запослени у Министарству одбране који је завршио најмање студије првог степена високог образовања у области цивилне заштите у оквиру образовно-научног поља друштвено-хуманистичких наука;

3) за субјекте заштите од пожара који у својој надлежности имају објекте разврстане у прву категорију угрожености од пожара у складу са прописом којим се прописују основи, мерила и услови за категоризацију објеката, делатности и земљишта према угрожености од пожара, професионални припадник Војске Србије и запослени у Министарству одбране који је стекао најмање 240 ESPB бодова на академским или струковним студијама одговарајуће техничко-технолошке научне области.

Стручне послове заштите од пожара могу обављати и професионални припадници Војске Србије и запослени у Министарству одбране који не испуњавају услове из става 1. овог члана, ако се даном ступања на снагу овог правилника налазе дуже од две године на формацијском месту на којем се обављају послови заштите од пожара или ако су наведене послове, поред своје редовне дужности, обављали најмање три године.

Лице за заштиту од пожара треба поред услова из ст. 1. и 2. овог члана имати положен стручни испит из области заштите од пожара.

Лице за заштиту од пожара које послове заштите од пожара обавља у складу са упутством о унутрашњој организацији и раду може уместо стручног испита из става 2. овог члана имати уверење о стручној оспособљености за обављање послова заштите од пожара.“

Члан 13.

Члан 34. мења се и гласи:

„Члан 34.

Лице за заштиту од пожара у стручном погледу је одговорно за организацију спровођења мера заштите од пожара и обавља следеће послове:

- 1) планира и организује спровођење прописа из области заштите од пожара;
- 2) прати организацију и функционисање заштите од пожара и предлаже мере за побољшање;
- 3) анализира територију са становишта заштите од пожара, остварује увид у јачину, опремљеност и распоред ватрогасних јединица на територији и остварује сарадњу ради јачања превентиве и заједничких акција гашења пожара;
- 4) контролише обуку војних ватрогасних јединица и ватрогасних екипа за гашење пожара и њихову оспособљеност;
- 5) носилац је израде плана заштите од пожара;
- 6) учествује у планирању и извођењу обуке из заштите од пожара;
- 7) планира потребе за набавком ватрогасне опреме и средстава за гашење пожара;
- 8) контролише спровођење превентивних мера заштите од пожара, прописа и аката који се односе на заштиту од пожара у потчињеним саставима и предлаже начин отклањања уочених неправилности и недостатака;
- 9) месечно контролише спровођење мера заштите од пожара и стање ватрогасне опреме и средстава за заштиту од пожара у касарни, а податке о томе уноси у књигу контроле заштите од пожара коју подноси команданту касарне на увид и потпис;
- 10) учествује у планирању одржавања ватрогасне опреме, средстава за заштиту од пожара и стабилних система за заштиту од пожара;
- 11) води прописане евиденције заштите од пожара у складу са овим правилником;
- 12) предлаже забрану употребе неисправних објеката, уређаја, ложишта и непрописних електричних инсталација;
- 13) учествује у утврђивању узрока насталих пожара;
- 14) остварује, по потреби, сарадњу са ватрогасно-спасилачким јединицама и ватрогасним јединицама на територији и другим цивилним организацијама и службама чија је делатност заштита од пожара;
- 15) обавља и друге задатке из области заштите од пожара у складу са својим надлежностима.“

Члан 14.

Члан 35. брише се.

Члан 15.

У члану 36. тачка 3) мења се и гласи:

„3) обезбеди редовну обуку и увежбавање војних ватрогасних јединица и ватрогасних екипа ради одржавања потребне способности и увежбаности у раду са припадајућом ватрогасном опремом и средствима за гашење пожара;“

Члан 16.

После члана 36. додаје се члан 36а, који гласи:

„Члан 36а

Командант на оперативном и тактичком нивоу у Војсци Србије, као и надлежни старешина или руководи-лац војне јединице и војне установе која је организационо и функционално везана за Министарство одбране, наређењем одређује стручни тим у складу са прописом којим се уређује безбедност и здравље на раду у Ми-нистарству одбране и Војсци Србије, који у области заштите од пожара:

1) учествује у разматрању свих питања која се односе на заштиту од пожара и експлозије и даје одговара-јуће предлоге надлежном старешини или руководиоцу;

2) врши контроле и оцењивање стања и израђује шестомесечне и годишње анализе;

3) на основу записника надлежне инспекције Инспектората одбране или извештаја претпостављене ко-манде – управе о стању заштите од пожара, израђује план мера за отклањање недостатака и прати његову реал-изацију;

4) анализира узроке настанка пожара и предлаже допунске мере заштите од пожара и експлозије за спреч-авање њиховог настанка;

5) израђује и ажурира упутства, елаборате, планове и другу документацију у области заштите од пожара у складу са прописима.“

Члан 17.

У члану 37. тачка 3) мења се и гласи:

„3) регулише ватрогасно дежурство у гарнизону;“.

Тачка 6) мења се и гласи:

„6) одређује војне ватрогасне јединице за гашење пожара на објектима у гарнизону;“.

Тачка 11) мења се и гласи:

„11) одређује војну ватрогасну јединицу која ће изградити оперативну карту гашења пожара за субјекте пр-ве и друге категорије угрожености од пожара које у свом саставу немају војну ватрогасну јединицу;“.

После тачке 11) додају се тач. 12) и 13), које гласе:

„12) регулише израду оперативне карте гашења пожара за објекте разврстане у прву категорију угрожено-сти од пожара који имају у свом саставу војну ватрогасну јединицу;

13) успоставља сарадњу са ватрогасно-спасилачким јединицама и ватрогасним јединицама на територији у зони своје одговорности, у складу са потребама, а ради израде квалитетне и свеобухватне оперативне карте гашења пожара.“

Члан 18.

У члану 38. став 1. тачка 1) мења се и гласи:

„1) наређењем регулише организацију заштите од пожара у војном комплексу и одређује лице за заштиту од пожара и његовог заменика;“.

Тачка 9) мења се и гласи:

„9) одређује ватрогасно дежурство, противпожарну стражу и противпожарно осматрање, уколико је по-требно;“.

Тачка 11) мења се и гласи:

„11) месечно прегледа и потписује књигу контроле заштите од пожара и наређује отклањање недостатака;“.

Члан 19.

Члан 43. мења се и гласи:

„Члан 43.

Војне ватрогасне јединице у сарадњи са лицима за заштиту од пожара и командом гарнизона израђују оперативне карте гашења пожара субјектата сврстаних у прву и другу категорију угрожености од пожара.

Оперативну карту гашења пожара у гарнизону у коме не постоји војна ватрогасна јединица израђује лице за заштиту од пожара у сарадњи са ватрогасним екипама и командом гарнизона.

Примерци оперативне карте достављају се војној ватрогасној јединици, лицу за заштиту од пожара и ор-гану надлежном за оперативне послове у субјекту из става 1. овог члана који обезбеђује по један примерак оперативне карте за потребе дежурних органа.

Субјекти из става 1. овог члана у обавези су да пруже све потребне податке и стручну помоћ за израду оперативне карте.“

Члан 20.

Члан 46. мења се и гласи:

„Члан 46.

Дежурни ватрогасац, а према потреби противпожарна патрола, противпожарни осматрач и противпожарна стража одређују се из састава ватрогасне екипе.

На војном аеродрому, поред дежурних органа из става 1. овог члана, одређују се и дежурне ватрогасне екипе за обезбеђење летења.“

Члан 21.

После члана 54. додаје се члан 54а, који гласи:

„Члан 54а

Забрањено је ангажовање војних ватрогасних јединица, формацијских ватрогасаца и лица за заштиту од пожара на реализацији задатака и активности који нису из њихове надлежности.“

Члан 22.

Члан 59. мења се и гласи:

„Члан 59.

Инсталације и уређаји за аутоматско откривање и дојаву пожара, гашење пожара, детекцију експлозивних и запаљивих гасова, инсталације у зонама опасности од експлозије, инсталације за одвођење дима и топлоте, инсталације хидрантске мреже за гашење пожара, као и мобилни уређаји за гашење пожара морају се контролисати и одржавати у исправном и функционалном стању, спровођењем одредби техничких прописа, стандарда и упутстава произвођача.

Исправност инсталације и уређаја из става 1. овог члана мора се контролисати у прописаним роковима од стране овлашћених правних лица.

О техничким прегледима и хидрауличним испитивањима ватрогасне опреме и средстава за гашење пожара води се евиденција.“

Члан 23.

У члану 61. тачка 3) мења се и гласи:

„3) постављање стабилних система за дојаву и гашење пожара и стабилних система и уређаја за детекцију експлозивних гасова, пара и прашине, извођење система за одвођење дима и топлоте и других инсталација и уређаја за контролу технолошког процеса;“.

Члан 24.

После члана 62. додаје се члан 62а, који гласи:

„Члан 62а

Објекти високоградње који су дефинисани у складу са посебним прописима у Републици Србији, зависно од врсте и намене морају бити пројектовани, израђени, коришћени и одржавани на начин којим се обезбеђују услови за сигурну евакуацију.

За финалну обраду хоризонталних и вертикалних површина путева и пролаза евакуације у објектима високоградње могу се употребљавати само материјали који имају захтеване карактеристике реакције на пожар у складу са прописима и стандардима.

Начин постављања инсталација и материјали за инсталације морају имати одговарајуће карактеристике у пожару у складу са прописима и стандардима.

При пројектовању и изградњи високих објеката (осим стамбених објеката) обавезна је уградња система за гашење пожара.

Све уграђене инсталације морају се одржавати у исправном и функционалном стању и периодично контролисати у складу са техничким прописима, стандардима на које се ти прописи позивају и упутствима произвођача.“

Члан 25.

У члану 85. у тачки 4) реч: „противпожарним“ замењује се речју: „ватроотпорним“.

Члан 26.

У члану 94. после тачке 1) додаје се тачка 1а), која гласи:

„1а) при манипулацији убојним средствима обавезна је употреба одговарајућих антистатичких средстава и опреме за личну заштиту на раду (антистатичка одећа и обућа) и сигурносног алата који не варнички;“.

У тачки 2) после речи: „батеријским лампама“ додају се речи: „израђеним у одговарајућој ’Ех’ заштити“.

Члан 27.

После члана 94. додаје се члан 94а, који гласи:

„Члан 94а

Заштита од пожара опасног погона организује се и спроводи у складу са законом којим се уређује заштита од пожара, прописом којим се прописују мере и нормативи заштите на раду лица која врше производњу, прераду, дораду, лабораторију, делаборацију, испитивање, уништавање и чување експлозива и барута, као и на основу одговарајућих технолошких прописа и норми.

Опасни погон из става 1. овог члана јесте објекат или група објеката у којем се врши производња, дорада, прерада, лабораторија, делаборација, испитивање, уништавање и чување опасних материја.

Опасним материјама из става 2. овог члана сматрају се материје које су одређене прописом којим се прописују мере и нормативи заштите на раду лица која врше производњу, прераду, дораду, лабораторију, делаборацију, испитивање, уништавање и чување експлозива и барута.“

Члан 28.

У члану 95. тачка 3) мења се и гласи:

„3) при манипулацији погонским средствима обавезна је употреба одговарајућих антистатичких средстава и опреме за личну заштиту на раду (антистатичка одећа и обућа) и сигурносног алата који не варнички;“.

Члан 29.

После члана 99. додаје се члан 99а, који гласи:

„Члан 99а

Технолошки процеси у којима се користе или производе запаљиве течности и гасови или експлозивне материје обављају се у објектима или деловима објекта који су одвојени од других производних и складишних објеката и простора ватроотпорним зидовима који онемогућавају ширење пожара.

Технолошки процеси из става 1. овог члана, као и радови са отвореним пламеном у близини запаљивих течности, гасова, експлозивних и других материја које могу изазвати пожар, морају бити организовани на такав начин да, зависно од природе и услова рада, опасност од пожара буде отклоњена.

Објекти из става 1. овог члана могу се градити само на местима где се не ствара опасност од избијања пожара у складу са одредбама посебног закона и техничких прописа.“

Члан 30.

После члана 103. додаје се члан 103а, који гласи:

„Члан 103а

Запаљиве и гориве течности и запаљиви гасови могу се држати само у оним посудама чија је конструкција и опрема у складу са техничким захтевима садржаним у прописима о транспорту опасног терета, као и прописима који уређују област управљање хемикалијама.

Технолошки процеси у којима се употребљавају запаљиве и гориве течности и запаљиви гасови у количини и на начин да формирају запаљиву или експлозивну атмосферу морају имати систем за управљање и контролу сигурног одвијања технолошког процеса у складу са прописима којима је уређена област заштита од пожара и експлозије.

У објектима у којима се одвијају и технолошки процеси из става 2. овог члана мора се уградити систем за откривање и јављање пожара, а у постројењима на отвореном простору систем за откривање и јављање пожара без аутоматских јављача пожара.

У објектима и постројењима у којима се одвијају технолошки процеси из става 2. овог члана мора се уградити систем за гашење пожара када је то утврђено прописима или захтевано проценом ризика.

У технолошким процесима у којима се употребљавају запаљиве и гориве течности и запаљиви гасови у количини и на начин да формирају запаљиву или експлозивну атмосферу, морају се применити мере заштите од статичког електрицитета ради спречавања избијања пожара и експлозија.

Објекти и постројења са запаљивим и горивим течностима и запаљивим гасовима морају се штитити од атмосферског пражњења и морају бити опремљени потребним апаратима за почетно гашење пожара.

Запаљиве и гориве течности и запаљиви гасови могу се држати у објектима, деловима објеката и просторија који нису намењени за складиштење или промет запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова само под прописаним условима.

За запаљиве и гориве течности из става 7. овог члана мора постојати исправа која садржи податак о тачки паљења.

Лица која обављају послове претакања, утовара или истовара у превозна средства или из њих послове непосредно везане за допрему, отпрему и смештај у складишта и друге просторе, укључујући било који вид манипулације са запаљивим и горивим течностима и запаљивим гасовима морају похађати посебну обуку и положити стручни испит из области заштите од пожара према закону који уређује област заштите од пожара и посебном пропису којим је уређен начин полагања тог испита.“

Члан 31.

После члана 131. додаје се члан 131а, који гласи:

„Члан 131а

Гашење пожара у опасним објектима који припадају субјектима заштите од пожара у начелу, врше само припадници ватрогасне јединице субјекта. Ватрогасним јединицама ван субјекта заштите од пожара, дозвољава се гашење пожара који обухвата опасну материју, само у координацији са надлежним стручним лицима субјекта заштите од пожара.

Под опасним објектима из става 1. овог члана подразумевају се објекти у којима се врше операције са опасним материјама односно у којима су присутне опасне материје.“

Члан 32.

У члану 132. став 4. мења се и гласи:

„Уколико војна ватрогасна јединица стигне прва на место пожара цивилног објекта, гашењем руководи командир војне ватрогасне јединице, а када на место пожара стигне ватрогасна јединица на територији, руковођење преузима њен командир уколико у гарнизону не постоји ватрогасно-спасилачка јединица. Командир војне ватрогасне јединице у обавези је да упозна командира ватрогасне јединице на територији са карактером пожара и мерама које је предузео и даље извршава његова наређења.“

После става 6. додају се ст. 7. и 8, који гласе:

„Ако у гашењу пожара учествује ватрогасно-спасилачка јединица Министарства унутрашњих послова, гашењем пожара руководи руководилац те јединице.

До доласка ватрогасно-спасилачке јединице Министарства унутрашњих послова, гашењем пожара руководи руководилац ватрогасне јединице која је прва започела гашење.“

Члан 33.

После члана 146. додају се чл. 146а и 146б, који гласе:

„Члан 146а

Проценом пожарне ситуације утврђује се пожарна оптерећеност и угрожена зона, рејони, поједини правци, објекти и средства ради предузимања одговарајућих мера о планирању употребе снаге и средстава за гашење пожара.

Процена пожарне ситуације врши се пре и после пожара.

Пре пожара цене се: подаци о непријатељу и његовим намерама и могућностима примене запаљивих борбених средстава; рејони и објекти у зони дејства јединица са повећаним пожарним опасностима; подаци о својствима горивих материја у рејонима предстојећих дејстава; могуће размере и карактер евентуалних пожара; правци и брзина њиховог ширења и превентивне мере заштите од пожара које треба предузети и поступци у случају пожара.

После настанка пожара одређују се и прецизирају размере и локализација пожара, правац и брзина ширења пожара, време које ће утицати на извршење борбених активности и мере заштите и спасавања људства.

Члан 146б

Противпожарно осматрање, извиђање и јављање о пожарима организује се у оквиру система осматрања и јављања а ради благовременог откривања пожара и контроле насталих пожара.

Противпожарно осматрање и извиђање у рејону распореда јединица остварује се општим системом осматрања, извиђања, оперативним распоредом и системом командних места и осматрачница.

Након откривања пожара и процене његовог утицаја на јединице и извођење дејстава и противдејстава приступа се противпожарном извиђању, чиме се конкретно утврђује стварна пожарна ситуација.

Извиђање пожара организује се у склопу општих и посебних извиђачких активности, због чега се извиђачки састави ојачавају стручним лицима из области заштите од пожара.

Противпожарној извиђачкој патроли постављају се задаци ради утврђивања:

- 1) присуства људи и борбене технике које угрожава пожар;
- 2) утицаја пожара на дејства и противдејства и угроженост јединица;
- 3) могућности обиласка пожара;
- 4) могућих пролаза кроз зону пожара;
- 5) граница, правца и брзине ширења пожара и граница престанка ширења пожара;
- 6) места извора воде и прилазних путева;
- 7) постојећих околности који условљавају гашење пожара;
- 8) времена настанка пожара, могућих прекида горења и места достављања извештаја.“

Члан 34.

После члана 148. додају се чл. 148а-148е, који гласе:

„Члан 148а

Заштита од запаљивих борбених средстава и пожара организује се и предузима ради елиминисања или максималног слабења њиховог дејства на људе, наоружање и технику, предвиђања настанка и ширења масовних пожара и предузимања, у случају потребе, акција локализације и гашења пожара.

Основне мере заштите од дејства запаљивих борбених средстава јесу:

- 1) правовремено откривање намера и припрема непријатеља за примену запаљивих борбених средстава и припрема сопствених јединица;
- 2) инжињеријско уређење земљишта ради обезбеђења ефикасне заштите;
- 3) предузимање превентивних мера заштите од пожара;
- 4) предузимање мера непосредне заштите, користећи формацијска лична средства, месна – приручна средства, као и заштитна својства техничких средстава;
- 5) планирање и предузимање интервенција спасавања снага и средстава угрожених пожаром;
- 6) локализација и гашење пожара.

Ублажавање ефеката дејства запаљивих борбених средстава, осим мера из става 2. овог члана, има и растреситост оперативног распореда, маскирање, маневар и коришћење рељефа земљишта.

Члан 148б

Правовремено откривање припрема и намера непријатеља врши се ради спречавања изненађења и предузимања активних дејстава уништавања непријатеља и залиха запаљивих борбених средстава и наоружања, као и правовремених припрема и предузимања ефикасних мера заштите.

Непосредна заштита од запаљивих борбених средстава и пожара састоји се од тактичких и техничких мера и поступака.

Тактичке мере заштите обухватају избор начина и облика извођења дејстава и противдејстава које ће максимално елиминисати отежавајуће утицаје запаљивих борбених средстава и пожара на њихово извршавање.

Техничким мерама заштите постиже се ублажавање штетног топлотног дејства ватре на живу силу, наоружање и технику, коришћењем заштитних својстава различитих техничких средстава. У ту сврху користе се заштитна одела, заштитни огртаци, заштитне маске, шаторска крила, зимска и летња одећа и друга слична средства.

Посебно пажњу треба посветити заштити органа за дисање од дејства загушљивих и отровних продуката сагоревања. Заштитна маска штити органе за дисање од дима, а ефикасна заштита од угљен-моноксида обезбеђује се употребом специјалних цедила и изолационих апарата.

Члан 148в

Инжињеријско уређење земљишта обезбеђује ефикасну заштиту људи, наоружања и војне опреме и материјалних средстава од дејства запаљивих борбених средстава. Најпоузданију заштиту пружају објекти затвореног типа односно склоништа и покривени делови ровова и саобраћајница.

Људство се на ватреним положајима, осматрачницама и отпорним тачкама штити израдом подгрудобранских јама и застирањем спољашњих страна заклона. За спречавање ширења пожара дуж ровова и саобраћајница на сваких 25-30 m раде се противпожарне бране, а запаљиви материјал и конструкције које се користе за израду инжињеријских објеката штите се специјалним ватроотпорним премазима или импровизованим месним материјалом.

Члан 148г

Уколико су људство, борбена техника, наоружање и војна опрема, животиње и материјална средства угрожени пожаром, спроводи се њихово спасавање и евакуација.

Групе за спасавање, у угроженим рејонима, проналазе непосредно угрожене људе, износе повређене на безбедно место, указују им прву помоћ и евакуишу у здравствене установе. Приликом спасавања већег броја људи потребно је организовати и предузети мере ради спречавање панике.

За потрагу за људима у запаљеном објекту, задимљеној просторији или шуми одређују се официри, подофицири и војници у паровима.

При евакуацији из задимљених зона спасиоци се видно обележавају и крећу на челу и зачељу колоне.

Када је у акцијама спасавања потребно и гашење пожара, гашење пожара се предузима на правцима повећане угрожености људи, јединица и технике, као и пожара који могу знатно успорити или ометати спасавање и извршење борбених активности.

Члан 148д

Локализација претходи гашењу пожара и постиже се ограничењем површине пожара, уклањањем запаљивог материјала из зоне пожара и смањењем интензитета у правцу његовог ширења.

Пожари се локализују или гасе када угрожавају јединице или када отежавају извршење борбених активности. Уколико се пожар појави у рејону оперативног распореда, а положај се мора одржати, зависно од ситуације, приступа се локализацији и гашењу.

У рејонима оперативних распореда јединица за гашење пожара одређује се ватрогасна јединица – екипа и формирају привремени ватрогасни састави. У оперативном распореду сваки елемент треба да буде спреман и за гашење пожара.

Када у гашењу пожара учествује више јединица, руковођење гашењем пожара централизује се и поверава најстручнијим органима.

При гашењу пожара на борбеној техници примењују се мере предострожности, јер се у њима налазе велике количине муниције, горива и мазива. У близини муниције пожар се гаси ангажовањем минималног броја људи. Остала лица морају се налазити у безопасној зони. При гашењу великих количина горива и мазива људство се обавезно мора заштитити заштитним средствима.

Члан 148ђ

Локализација пожара у насељеним местима може бити активна и пасивна.

Активна локализација завршава се тактичком употребом средстава за гашење пожара по објектима који горе, ради ограничавања даљег ширења пожара.

Пасивна локализација огледа се у хлађењу (квашењу) суседних објеката, односно у изради ватрогасних препрека, како би се спречило преношење и ширење пожара.

У насељеном месту ширење пожара се спречава израдом међупростора ширине 30-50 m, што зависи од висине зграда. Израда међупростора се комбинује са улицама, раскрсницама, трговима, парковима и осталим међупросторима.

Присуство отровних материја у зони пожара представља непосредну опасност за животе људи због чега се гашење пожара мора вршити уз употребу одговарајућих средстава за заштиту (изолационих апарата, специјалних заштитних одела, рукавица и обуће).

Члан 148е

Извођење операција у условима масовних пожара и њиховог гашења захтева организовање и предузимање конкретних мера безбедности при гашењу пожара.

Пре почетка гашења пожара људство се упознаје са мерама безбедности и заштите, обезбеђује заштитном одећом и обућом, шлемовима, маскама и изолационим апаратима и упознаје са рејонима безбедним од пожара, путевима доласка до њих и водичима, који ће у случају окружења пожаром најкраћим правцем извести људство у безбедне рејоне.

Ради лакше оријентације у условима велике задимљености терена утврђују се маркантни оријентирани на супротној страни од пожара.

Јединица која локализује пожар организује осматрање ширења пожара.

Посебне мере безбедности предузимају јединице које користе специјално возило и уређаје за локализацију гашења пожара.

Пре гашења пожара обавезно вршити извиђање комуникације које воде у рејон пожара и одређивање њихове проходности, утврђивање путева обиласка угрожених места од пожара и одређивање правца за евакуацију у разним варијантама опасности.

У неповољним метеоролошким условима и повећаним пожарним опасностима у рејонима пожара систематски се врши одређивање правца и брзине ветра и на основу ових података приступа се распореду људства и технике за гашење пожара.

Посебне мере безбедности предузимати при локализацији и гашењу пожара у насељеним местима. Приоритетно треба локализовати и гасити почетне пожаре, пре него што се прошире у објекту или на суседне објекте, што се постиже изразом ватрогасних препрека, уклањањем рушевина, старих дотрајалих објеката, бакара и шупа.

После гашења пожара предузимати мере којима се спречава евентуално разбуктавање пожара.“

Члан 35.

Члан 152. мења се и гласи:

„Члан 152.

Оспособљавање за заштиту од пожара врши се код заснивања радног односа, односно другог радног ангажовања, при премештају на друге послове, приликом увођења нове технологије или нових средстава за рад или промене опреме за рад, као и код промене процеса рада који може проузроковати промену мера за заштиту од пожара.

Оспособљавање за заштиту од пожара код заснивања радног односа организује се најкасније у року од 30 дана од дана ступања на рад.

Приликом оспособљавања за заштиту од пожара припадници Војске Србије и запослени у Министарству одбране упознају се са свим врстама ризика на пословима на које се одређује и о конкретним мерама заштите од пожара у складу са проценом ризика.

Оспособљавање за заштиту од пожара припадника Војске Србије и запослених у Министарству одбране мора да буде прилагођено специфичностима њихових радних места и спроводи се по програму, чији садржај се, по потреби, обнавља и мења.

Ако надлежни старешина или руководилац одреди припадника Војске Србије и запосленог у Министарству одбране да истовремено обавља послове на два или више радних места, у обавези је да припадника Војске Србије и запосленог у Министарству одбране оспособи за заштиту од пожара на сваком од радних места.

Оспособљавање за заштиту од пожара врши се у току радног времена.

Оспособљавање из става 1. овог члана врши лице за заштиту од пожара у координацији са лицем за безбедност и здравље на раду.

Припадници Војске Србије и запослени у Министарству одбране у обавези су да присуствују оспособљавању и провери знања из области заштите од пожара и да се у раду придржавају прописаних упутстава, упозорења, забрана, мера заштите од пожара, као и да у случају пожара приступе гашењу пожара.“

Члан 36.

Члан 153. мења се и гласи:

„Члан 153.

Оспособљавање за заштиту од пожара обавља се у оквиру оспособљавања за безбедан и здрав рад у складу са Програмом оспособљавања за безбедан и здрав рад који доноси надлежни старешина или руководилац.

Оспособљавање за заштиту од пожара (програм основне обуке) има општи и посебан део.

У оквиру општег дела оспособљавања за заштиту од пожара припадници Војске Србије и запослени у Министарству одбране упознају се са:

- 1) нормативним уређењем заштите од пожара;
- 2) организовањем послова заштите од пожара;
- 3) превентивним мерама заштите од пожара;
- 4) обавезама у спровођењу мера заштите од пожара;
- 5) одговорношћу за спровођење мера заштите од пожара;
- 6) основама горења (чврстих и течних материја, запаљивих гасова и експлозије);
- 7) узроцима настајања пожара;
- 8) методама гашења пожара, средствима за гашење пожара, мерама заштите при гашењу пожара и ватрогасном опремом;
- 9) савременим техничким системима за откривање и гашење пожара.

У оквиру посебног дела оспособљавања за заштиту од пожара припадници Војске Србије и запослени у Министарству одбране упознају се са специфичностима заштите од пожара на својим формацијским и радним местима зависно од делатности којом се субјекат заштите од пожара бави односно конкретним опасностима од избијања пожара, поступцима у случају избијања пожара и гашењу пожара.

Приликом премештаја на друге послове, приликом увођења нове технологије или нових средстава за рад или промене опреме за рад, као и код промене процеса рада који може проузроковати промену мера за заштиту од пожара, реализују се само садржаји из Програма оспособљавања за безбедан и здрав рад који се разликују од садржаја оспособљавања приликом заснивања радног односа.“

Члан 37.

У члану 155. после става 3. додају се ст. 4, 5. и 6, који гласе:

„Када се провера оспособљености за заштиту од пожара врши у оквиру провере оспособљености за безбедан и здрав рад, оспособљеност припадника Војске Србије и запослених у Министарству одбране за заштиту од пожара утврђује комисија за оцену оспособљености у складу са прописом којим се уређује безбедност и здравље на раду у Министарству одбране и Војсци Србије.

У рад комисије за оцену оспособљености укључује се лице за заштиту од пожара које врши проверу оспособљености из садржаја заштите од пожара.

Провера оспособљености за заштиту од пожара врши се једном у три године.“

Члан 38.

После члана 160. додаје се члан 160а, који гласи:

„Члан 160а

„Обука из садржаја заштите од пожара у Министарству одбране и Војсци Србије је део планског и организованог процеса стицања знања, вештина, навика и развијања способности и својстава личности, којима се припадници Војске Србије и запослени у Министарству одбране обучавају за извршавање наменских задатака.

Обуку запослених у Министарству одбране и припадника Војске Србије из садржаја заштите од пожара реализовати у фонду од најмање два наставна часа годишње.

Тежиште у обуци из става 2. овог члана имати на нормативном уређењу области заштите од пожара, организацији и функционисању заштите од пожара, правима, дужностима и обавезама запослених у Министарству одбране и припадника Војске Србије у области заштите од пожара и упознавању са превентивним мерама заштите од пожара које су дефинисане прописима, наређењима, упутствима и другим актима.

Обуку запослених у Министарству одбране и припадника Војске Србије и лица у резервном саставу док се налазе на војној дужности у Војсци Србије, планирати планским документима за управљање обуком на свим нивоима, а изводити кроз индивидуалну и колективну обуку и обуку команди.

Обуку војника на добровољном служењу војног рока из садржаја заштите од пожара планирати и реализовати у складу са плановима и програмима обуке.

Садржаје обуке из области заштите од пожара редовно усклађивати са закључцима из процене односно анализе обуке.

Наставу кадета Војне академије из садржаја заштите од пожара реализовати у складу са студијским програмима и плановима и програмима извођења наставе, а ученика војношколских установа, на основу наставних планова и програма.“

Члан 39.

После члана 163. додаје се члан 163а, који гласи:

„Члан 163а

Контроле заштите од пожара вршити у складу са прописом којим се уређује контрола и оцењивање стања заштите од пожара у Министарству одбране и Војсци Србије.

Контроле заштите од пожара, према потреби и могућностима носиоца контрола, могу се планирати и реализовати у оквиру контрола дефинисаних прописом којим се одређују носиоци планирања, припреме, организовања и извршења контрола на свим нивоима командовања и регулишу основе за уређење контролне функције у Војсци Србије и самостално.

Контроле заштите од пожара могу се објединити са контролама стања безбедности и здравља на раду и заштите животне средине.

Субјекти заштите од пожара у обавези су да планирају и реализују контроле заштите од пожара свог и свих потчињених састава у роковима одређеним прописом из става 2. овог члана.

Надлежности у реализацији контрола заштите од пожара, припрему, организовање и извршење контрола заштите од пожара у Министарству одбране и Војсци Србије извршавати у складу са прописом из става 2. овог члана.“

Члан 40.

Члан 164. мења се и гласи:

„Члан 164.

Приликом реализације контроле заштите од пожара тежишно се контролишу следећа питања:

- 1) израђеност и ажурност категоризације објеката, делатности и земљишта;
- 2) квалитет израђене процене угрожености од пожара;
- 3) план заштите од пожара и изводи из плана заштите од пожара;
- 4) израђеност и ажурност осталих докумената и евиденција прописаних овим правилником;
- 5) начин организације заштите од пожара;
- 6) стање ватрогасне опреме и средстава за гашење пожара;
- 7) одржавање ватрогасне опреме и средстава за гашење пожара;
- 8) способност војних ватрогасних јединица и ватрогасних екипа;
- 9) предузимање превентивних мера заштите од пожара;
- 10) оспособљеност и увежбаност лица за гашење пожара;
- 11) планирање и реализација контрола и анализа заштите од пожара и израда одговарајућих извештаја;
- 12) остала питања од значаја за сагледавање укупног стања заштите од пожара.“

Члан 41.

У члану 165. ст. 2. и 3. мењају се и гласе:

„Након реализације контроле заштите од пожара, субјекту код којег се врши контрола доставља се извештај.

Субјекат код којег се врши контрола заштите од пожара на основу добијеног извештаја израђује план и приступа отклањању недостатака и пропуста у одређеним роковима.“

Члан 42.

Члан 169. мења се и гласи:

„Члан 169.

Лица за заштиту од пожара која нису оспособљена за обављање послова заштите од пожара, у складу са одредбама овог правилника, морају да буду оспособљена за обављање послова заштите од пожара и да положе стручни испит из области заштите од пожара у министарству надлежном за унутрашње послове односно да добију уверење о стручној оспособљености за обављање послова заштите од пожара у року од две године од дана ступања на снагу овог правилника.

Команде, јединице и установе Војске Србије, организационе јединице Министарства одбране и Генералштаба Војске Србије и војне јединице и војне установе које су организационо и функционално везане за Министарство одбране и органи управе у саставу Министарства одбране извршиће измену упутства о унутрашњој организацији и раду којим ће утврдити опис послова и посебне услове за обављање послова лица за заштиту од пожара, у складу са овим правилником, у року од две године од дана ступања на снагу овог правилника.

До испуњења услова из ст. 1. и 2. овог члана, у војним комплексима у којима су размештене основне и посебне унутрашње јединице Министарства одбране и органи управе у саставу Министарства одбране који обављају безбедносно-обавештајне послове од значаја за одбрану, заштиту од пожара организује носилац логистичке подршке у складу са Шемом логистичке подршке у Министарству одбране и Војсци Србије.“

Члан 43.

Члан 170. мења се и гласи:

„Члан 170.

Надлежне старешине или руководиоци ускладиће акта којима се уређује заштита од пожара и рад састава којима командују или руководе са одредбама овог правилника у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог правилника.“

Члан 44.

Члан 171. мења се и гласи:

„Члан 171.

Командир војне ватрогасне јединице мора имати најмање први степен високог образовања техничко-технолошке научне области и положен стручни испит из области заштите од пожара према општем и специјалистичком делу програма за лица која обављају послове заштите од пожара.

Изузетно, на формацијско место командира војног ватрогасног одељења или групе може се поставити лице са средњом стручном спремом и радним искуством од најмање пет година на пословима заштите од пожара.

Лица која се постављају на формацијска места ватрогасаца морају имати најмање средње образовање и морају положити стручни испит из области заштите од пожара према општем и специјалистичком делу програма за лица која обављају послове заштите од пожара.“

Члан 45.

У члану 47. став 2. тачка 4), члану 48. ст. 1. и 2. и члану 54. став 1. тачка 1) речи: „ватрогасна патрола“ у одређеном падежу замењује се речима: „противпожарна патрола“ у одговарајућем падежу.

У члану 49. ст. 1, 2. и 3. и члану 54. став 1. тачка 1) речи: „ватрогасни осматрач“ у одређеном падежу замењује се речима: „противпожарни осматрач“ у одговарајућем падежу.

У члану 50. став 1. и члану 69. речи: „ватрогасна стража“ у одређеном падежу замењују се речима: „противпожарна стража“ у одговарајућем падежу.

Члан 46.

У члану 27. став 1. тачка 1), члану 29. став 1. тачка 12) и члану 139. ст. 2. и 4. речи: „носиоцу функције заштита ресурса одбране“ замењују се речима: „у чијој надлежности су послови заштите од пожара“ у одговарајућем падежу.

Члан 47.

Годишњи извештај о стању заштите од пожара за претходну календарску годину линијом руковођења и командовања доставља се организационој јединици Министарства одбране у чијој надлежности су послови заштите од пожара, у оквиру годишњег извештаја по безбедности и здрављу на раду, заштити животне средине и заштити од пожара, најкасније до 20. јануара текуће године.

Члан 48.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном војном листу“.

Број 201-3

У Београду, 7. марта 2018. године

Министар одбране

Александар Вулин, с. р.

Образац 3

ЕВИДЕНЦИЈА ВАТРОГАСНЕ ОПРЕМЕ И СРЕДСТАВА ЗА ГАШЕЊЕ ПОЖАРА

(формацијски назив јединице односно установе)

(адреса седишта јединице односно установе)

(ПИБ)

Редни број	Врста ватрогасне опреме и средстава за гашење пожара	Стање ватрогасне опреме и средстава за гашење пожара	Укупно	Стање ватрогасне опреме и средстава за гашење пожара у јединицама и установама		
				5	6	7
1	2	3	4	5	6	7
		Припада				
		Има				
		Недостаје				
		Припада				
		Има				
		Недостаје				
		Припада				
		Има				
		Недостаје				
		Припада				
		Има				
		Недостаје				
		Припада				
		Има				
		Недостаје				
		Припада				
		Има				
		Недостаје				
		Припада				
		Има				
		Недостаје				
		Припада				
		Има				
		Недостаје				
		Припада				
		Има				
		Недостаје				

Напомена: (навести додатна објашњења)

Датум _____

_____
(лице за заштиту од пожара)

(М.П.)

_____
(надлежни старешина или руководиоца)

С А Д Р Ж А Ј

	Страна
74. Правилник о изменама и допунама Правилника о заштити од пожара у Министарству одбране и Војсци Србије	157

МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
„Службени војни лист“, 11000 Београд, Бирчанинова 5
Телефони: 011/3203–133 (32–133) и 011/3201–979 (23–979)
Телефон/факс: 011/3000–200
Штампа: Војна штампарија „Београд“, Београд, Ресавска 40б
